

8. BESPREKING PER SOORT

8.1. Duikers

Gaviidae

Roodkeelduiker/Parelduiker

Gavia stellata/arctica

In de eerste helft van 1978 werden langs de Noord- en Zuid Hollandse kust niet bijzonder veel duikers gezien. Als te doen gebruikelijk was de beste duikertrek aan de Hondsbosse Zeewering (Hbz.) waarneembaar. Opmerkelijk is dat de grootste aantallen dit jaar veel vroeger in het jaar werden geregistreerd dan bv. in 1977. Dit geldt zowel voor Noord- als Zuid Holland.

De waarnemingen uit het Waddengebied (Noordzeekust) zijn te incidenteel om hieruit conclusies te trekken of zelfs ter vergelijking aan te voeren.

Vermoedelijk hebben verplaatsingen van enige omvang langs onze kust meer te maken met voedselaanbod en/of weersomstandigheden dan met bijv. de tijd van het jaar. Desondanks vind er rond periode 15 (begin april), als ieder jaar, enige doortrek van betekenis plaats in Noordelijke richting (vgl. Meltofte, H. 1973* : voornaamste doortrek Denemarken half april-half mei).

Goede dagen in deze periodes in 1978 :

Hbz.	12 april	17 exx. N in 2 uur
	13 april	7-8 ^u : 12 exx. N ; 15-20 ^u resp. 2-4-10-5-10 exx. N.
	16 april	7-13 ^u : resp. 13-19-20-10-1-1 exx. N.

Aan de kust van Zuid Holland (+IJmuiden) worden echter geen aantallen van betekenis waargenomen.

Zoals in figuur 6.2. valt af te lezen worden de echt forse aantallen niet in deze (trek-)tijd maar begin februari waargenomen. In deze tijd passeert echter een groot deel in Zuidelijke richting.

*) Meltofte, H. 1973 : "Forekomsten af lommer Gaviidae ved Blåvandshuk 1963-1971 " Dansk. Orn. Foren. Tidsskr. 67:109-114.

- bespreking per soort -

Goede dagen eind jan.-begin feb. zijn:

30 jan. Hbz.	8-14 uur	resp. 29- 7-15- 5- 6- 2 exx. -N
		2-59-26- 7- 3-1 exx. -Z
3 feb. Hbz.	120 exx. N.,14 Z	in 2 uur (9-10 ^u : 102 exx. N !)
5 feb. Schev.	76 exx. Z.	in 2 uur
9 feb. Noordw.	56 exx. Z	in 1 uur (9-10 ^u)

In verreweg de meeste gevallen gaat het bij deze ongedetermineerde duikers om roodkeel- en/of parelduikers. De soorten zijn moeilijk van elkaar te onderscheiden (zeker in het winterkleed) en een te klein aantal wordt precies op soort gedetermineerd om duidelijke verschillen in doortrekperiodes te onderscheiden (zie fig. 7.2.).

De verhouding roodkeel- : parelduiker was voorjaar 1978 ;

voor Zuid Holland,	met 7,6 % nader gedet.	duikers ± 5 : 1
voor Hondsbosse	,met 3,7 % nader gedet.	duikers ± 2 : 1
voor Waddenkust	,met 28,0 % nader gedet.	duikers ± 6 : 1 *)

De laatste duikers werden aan de Hbz. op 17 juni en aan de Zuid Hollandse kust op 25 mei (Noordwijk) waargenomen.

Op 10 juni werd de laatste duiker aan de Waddenkust genoteerd, in dit geval een roodkeelduiker, voor de kust van Texel.

IJsduiker

Gavia immer

Van half februari tot 8 april (laatste melding) verbleef er een juv. ijsduiker tussen de pieren van IJmuiden, (R.B.Geskus e.v.a.), tijdelijk vergezeld van een tweede ex. (P.Zwitser) in maart.

Aan de Hondsbosse werd op 12 feb. een mogelijke ijsduiker in winterkleed gezien (M.Platteeuw,C.J.Camphuysen e.a.).

8.2. Futen

Podicipedidae

Fuut

Podiceps cristatus

Een korte vorstperiode in februari was de oorzaak van grote aantallen futen voor de kust. Dit verschijnsel is al langer bekend. Steeds worden dan de grootste aantallen in de Zuid Hollandse kustwateren opgemerkt.

Grootste aantallen:

	periode	Z	N	tp	totaal	teluren
Zuid Holland + IJm.	6 { 5-11/2 }	482	19	44	545	18½
	7 { 12-18/2 }	593	98	149	840	24½
	8 { 19-25/2 }	7978	182	350	8510	36
	9 { 26- 4/3 }	72	25	86	183	29½
Hondsbosse	6	694	14	9	717	10
	7	75	125	42	242	11
	8	1256	124	41	1421	18
	9	23	20	4	47	15

Hierbij valt een waarneming van Scheveningen op 19 feb., van 4075 exx. in Zuidelijke richting, in 2 uur, sterk op.

Grafiek 5.3. illustreert het aantalsverloop van de fuut het meest duidelijk (duidelijker dan in grafiek 6.3. ondanks dat bij deze laatste figuur wél aantallen zijn uitgezet).

Na half maart worden zowel aan de Noord- als Zuid Hollandse kust

*) Verhouding bij doodvondsten (n=63 ; pers.archief 1974-'79) ± 4 : 1

nog naar weinig futen gezien.

Aan de waddenkust werden het gehele voorjaar slechts 12 futen genoteerd!

Roodhalsfuut

Podiceps griseigena

Opvallend is het grotere aantal meldingen van de kant van de Hondsbosse aan roodhalsfuten. Werden er dit voorjaar aan de kust van Zuid Holland ruim 3 maal zoveel futen geregistreerd als aan de Hbz., aan roodhalsfuten werd bij de Hbz. 1½ maal zoveel als aan de Zuid Holl. kust gezien.

Met name in de maanden maart en april worden regelmatig roodhalsfuten opgemerkt. Hierbij gaat het vrijwel zonder uitzondering om solitair trekkende vogels. De enige opvallende dag, overigens niet in deze periodes, is 12 feb. met 8 exx. in 2 uur (Hbz.).

De laatste roodhalsfuten worden op 12 juni (Scheveningen) en 19 juni (Hondsbosse) gemeld.

Geoorde fuut en Kuifduiker

Podiceps nigricollis

Podiceps auritus

"Kleine futen" werden in verhouding tot voorjaar 1977 iets minder waargenomen. De grootste aantallen werden, als in 1977, in april aan de Hbz. geregistreerd (35 exx. N in 3 weken, t.w. periodes 15-17) met als beste dag 16 april: 13 exx. N in 3 uur; waarvan 8 geoorde futen.

De laatste "kleine fuut", een kuifduiker, werd op 16 mei aan de Hbz. waargenomen.

Van alle "kleine futen" werd aan de Hbz. 58,2 %, aan de ZH-kust 72,4 % gedetermineerd. Merkwaardig bij de determinaties zijn de verschillen in verhouding geoorde fuut : kuifduiker tussen vliegende en ter plaatse verblijvende vogels.

Onderstaande tabel geeft de verschillen in overzichtelijke vorm weer met als uitgangspunt de verhouding

geoorde fuut : kuifduiker

	in vlucht 72,9%		in zit 27,1 %		TOTAAL	
	verh.	gedet. %	verh.	gedet. %	verh.	gedt. %
Zuid Holl.+IJm.	2:1	42,9 %	1:3	100,0 %	2:3	72,4 %
Hondsbosse	4:1	57,1 %	1:6	63,6 %	2:1	58,2 %
TOTAAL	4:1	54,3 %	1:4	84,6 %	3:2	62,5 %

Mogen het hier vrij kleine aantallen betreffen, n.i. spreken de verschillen boekdelen in een dergelijke mate dat enige extra voorzichtigheid in de toekomst bij "kleine fuut" determinaties geboden is.

Uit de tabel blijkt dat zwemmende vogels eerder (lees: naar verhouding vaker) worden gedetermineerd dan vliegende exx. In de praktijk blijkt determinatie ook eenvoudiger (langer zichtbaar, dichterbij ed.) zodat er vaker toe wordt overgegaan. (De eenvoud heeft binnen deze context uiteraard niets met juistheid uit te staan en is als maatstaf dan ook volledig onbruikbaar.) Dat de verschillen, met name bij "kleine futen" in winterkleed, minimaal zijn in vlucht wordt mogelijkerwijze te vaak weggecijferd.

Dodaars

Tachybaptus ruficollis

Regelmatig ter plaatse van januari t/m maart bij IJmuiden en Scheveningen. Andere waarnemingen:

26 april 1 ex. tp Noordwijk

30 april 1 ex. tp Noordwijk

11 mei 1 ex. tp Katwijk

11 feb., 19 feb., 18 apr., en 30 mei steeds 1 ex-tp Hondsbosse

Het gehele voorjaar werd slechts 1 vliegende dodaars opgemerkt:

26 feb. 1 ex. Z Hbz.

8.3. Stormvogels

Procellariidae

Noordse stormvogel

Fulmarus glacialis

De eerste 3 maanden (tweede winterkwartaal) van het jaar wordt de noordse stormvogel vrijwel niet waargenomen langs de Ned. kust. Naast enkele vondsten werden de enige waarnemingen op 7 (1 LF -N) en 26 maart (1 LF -Z) aan de Hbz. verricht.

Vanaf de tweede week van april worden steeds regelmatig noordse stormvogels gezien, vooral op rustige dagen met zacht weer.

Opmerkelijk is een waarneming van Scheveningen op 2 mei:

6-7 uur 19 exx. N in één 'losse groep' verspreid over ± 10 min. (NO 3B.).

Voor zover zichtbaar ging het in alle gevallen om vogels van de lichte kleurfase.

"grote pijlstormvogel"

Puffinus gravis/diomedea

24 juni 1 ex. N Hbz. (M. Platteeuw)

Noordse pijlstormvogel

Puffinus puffinus (

Op 24 juni werden aan de Hondsbosse bij ZW 7-8 B. in de middag plotseling 4 groepen van ieder 4 stuks noordse pijlstormvogels gezien. Nog nooit eerder werd een dergelijk aantal in het voorjaar aan de Ned. kust opgemerkt. Het was slechts de inleiding voor een mysterieuze verschijning op 25 juni toen er (bij ZW 5-6 B.) niet minder dan 118 exx. werden waargenomen. Een dergelijk dagtotaal werd zelfs nooit op een najaarsdag vastgesteld. Op 26 juni passeerden nog 8 'achterblijvers'.

De grootste groepen bestonden uit 8 exx. Opmerkelijke uren:

25 juni 14-15 uur 38 exx. N.

15-16 uur 50 exx. N.

Verder langs de kust werden geen noordse pijlstormvogels opgemerkt.

Overige waarnemingen:

Hbz. 16 maart 1 ex. N (K. Woutersen)

Hbz. 10 mei 1 ex. Z (J. den Ouden, K. Klitsie)

8.4.

Sulidae

Jan van Gent

Sula bassana

Naast enige doodvondsten werden er de eerste 2 maanden van het jaar slechts 4 jan van genten opgemerkt.

15 jan. 1 ad. Z IJmuiden 26 feb. 1 ad. Z Hbz.

31 jan. 1 ad. N Hbz. 26 feb. 1 ad. Z Scheveningen

Vanaf maart lopen de aantallen geleidelijk aan op tot het maximum in de maanden mei en juni wordt bereikt. Als alle voorgaande jaren worden aan de Hbz. beëindigd grotere hoeveelheden opgemerkt.

Ook dit jaar passeert het grootste deel van de volwassen vogels vlak voor de grotere aantallen onvolwassen exx. maar in grafiek 7.3. wordt het beeld enigszins vertroebeld door de grote aantallen eind juni (zie ook pijlstormvogels). - 22 -

- bespreking per soort -

Opmerkelijk is een waarneming bij Bergen aan Zee (NH) op 25 juni van een groep van ± 200 jan van genten, voornamelijk onvolwassen exx., vis-send ter plaatse.

Aan de Hbz. worden alleen in de maanden mei en juni teluren van meer dan 19 exx. gemeld. Aan de Zuid Holl. kust komen dergelijke teluren dit jaar in het geheel niet voor.

De waarnemingen uit het waddengebied zijn te incidenteel om hieruit conclusies te trekken of zelfs ter vergelijking aan te voeren.

8.5.
Aalscholver

Phalacrocorax carbo

Als voorgaande jaren grotere aantallen langs de Z.Holl. kust dan langs de N.Holl. kust.

Opmerkelijke waarnemingen:

26 feb.	18 exx. Z.	in 2 uur	Scheveningen
28 mrt.	250 exx. tp.		IJmuiden
12 apr.	13 exx. N.	in 1 uur	Scheveningen

Kuifaalscholver

Phalacrocorax aristotelis

jan/feb/mrt	tenm. 1 ex. tp	IJmuiden	29 apr.	1 ex. tp.	Scheveningen
6 jan.	1 ex. Z.	Scheveningen	17 mei	1 ex. tp.	"
20 feb.	3 ex. N.	"	23 mei	3 ex. N.	Katwijk
24 feb.	1 ex. N.	"	29 mei	1 ex. N.	Scheveningen
11 mrt.	1 ad. Z.	Hondsbosse	5 jun.	1 ad. N.	Hondsbosse

Blauwe reiger

Ardea cinerea

Met name in de maand april werden nogal eens blauwe reigers boven zee waargenomen. Weinig algemeen in de maand mei worden er plotseling in juni weerkleine aantallen opgemerkt. Leeftijden worden onvoldoende consequent genoteerd (mogelijkheid?) om iets te zeggen over de leeftijds-verhoudingen in het algemeen of in de tijd van het jaar in het bijzonder.

Opvallend is het grote aantal waarnemingen in de eerste ochtenduren. Midden op de dag zowel als tegen de avond worden vrijwel geen reigers gezien.

	Hbz.	Z.Holl.+IJm.
vroege ochtenduren:	69,6 %	88,7 %
middaguren :	13,0 %	6,1 %
namiddag/avonduren:	17,4 %	5,2 %

Flamingo

Phoenicopterus ruber

21 mrt.	1 ex. N	Hondsbosse
10 mei	12 ex. Z	Katwijk
13 jun.	4 ex. Z	Hondsbosse

8.6. Eendachtigen
Knobbeelzwaan

Anatidae
Cygnus olor

Weinig waarnemingen, meest in de maanden mei en juni.

Waarnemingen eerste 4 maanden van 1978 (4 % van voorjaarstotaal):

5 jan.	1 Z.	Scheveningen	22 apr.	1 Z.	Schev./Noordwijk
15 feb.	1 tp.	"	25 apr.	1 tp.	Scheveningen
17 apr.	2 N.	"			

Opvallende waarnemingen mei & juni :

28 mei	14 exx Z., 2 exx. N.	in 1 uur	Scheveningen
31 mei	16 exx. N.	in 1 uur	Hbz.
21 jun.	15 exx. N.	in 1 uur	Scheveningen

Kleine zwaan

Cygnus bewickii

6 feb. 6 exx. N. Scheveningen
5 mrt. 9 exx. N. "

Grauwe gans

Anser anser

Vrij regelmatig waargenomen van jan - apr. ,meest in vrij kleine groepen (5-40 exx.).

Opvallende waarnemingen:

23 feb. 43 Z., 149 N. in 5 uur Scheveningen

Laatste waarneming:

25 mei 31 Z. Hbz.

Kolgans

Anser albifrons

Opmerkelijk weinig (2 exx.!) waargenomen voor de kust van Noord Holland. Bijzondere dagen:

25 feb. 252 N. in 1 uur Noordwijk

Laatste waarnemingen:

7 apr. 15 ex. N. Schev.

30 mei 1 ex. N. Hbz.

Rietgans

Anser fabalis

Enkele februari waarnemingen en dan nog voornamelijk voor de kust van Zuid Holland. Als alle 'grauwe' ganzen wordt deze soort vooral eind februari regelmatig gezien.

Canadese gans

Branta canadensis

4 mei 2 exx. Z. Hbz. 28 mei 2 exx. N. Hbz.
1 ex. N. Schev. 4 jun. 1 ex. N. Hbz.
5 mei 1 ex. tp. Schev.

Brandgans

Branta leucopsis

18 feb. 23 exx. N. Hbz. 9 apr. 11 exx. N. Hbz.

Rotgans

Branta bernicla

Van de rotgans werd in maart aan de Hbz. een sterke doortrek (N.) geregistreerd als bevestiging van een al veel eerder gevormd beeld. Als in voorgaande jaren werden aan de Zuid Hollandse kust slechts kleine aantallen opgemerkt.

In april werd een relatief geringe opleving van de trek beleefd, beduidend minder omvangrijk dan bijv. in 1977. Gezien de verspreiding van de soort in West Europa in de wintertijd (Ogilvie, M.A. 1978*) lijkt het logisch te veronderstellen dat een groot deel van de aan de Hbz. waargenomen doortrekkende rotganzen rechtstreeks van Groot Brittanië afkomstig is.

Voor zover zichtbaar (en vermeld) ging het in alle gevallen om de nominaat *Branta bernicla bernicla* (zwart buikige vorm).

Goede dagen:

13 mrt. 7-11 uur resp. 163-103-115-344 exx. N. Hondsbosse
14 mrt. 7-12 uur resp. 52-25-98-230-148 exx. N. "
19 mrt. 9-12 uur resp. 348-77-136 exx. N. "
23 mrt. 7-13 uur resp. 269-63-95-76-151-40 exx. N. "
29 mrt. 9-10 uur 180 exx. N. Terschelling

*/Ogilvie, M.A. 1978, "Wild Geese" Berkhamsted

Indische gans Anser indicus

29 april 1 ex. Z. Hondsbosse

Wilde eend Anas platyrhynchos

Regelmatig waargenomen in vrij klein aantal voor de kusten van Noord-Zuid Holland en het Waddengebied. Een eventueel doortrekbeeld valt nauwelijks te vormen aan de hand van de voorjaarsgegevens van 1978.

Wintertaling Anas crecca

Begin april worden vrij grote aantallen wintertalingen gezien aan de Hbz. Overigens is de soort van begin februari tot half mei een regelmatige verschijning langs de kust.

Opmerkelijke waarneming:

10 april ± 700 exx. N. in 3 uur Hbz.

Steeds iets meer mannetjes dan vrouwtjes. (obs. Hbz.)

Zomertaling Anas querquedula

Enkele waarnemingen, vrijwel steeds paartjes, vanaf eind februari. Eerste melding: 25 feb. , 7 exx. Z. Scheveningen.

Smient Anas penelope

Als gevolg van de vorstperiode in februari worden er in deze tijd enige aantallen smienten, in zuidelijke richting passerend, geregistreerd. Opvallend groot zijn deze aantallen niet. In de maanden maart en april viel enige doortrek van betekenis te bespeuren in noordelijke richting.

Sexratio (naar geg. Hbz.) :

ad mn.	69 Z.	430 N.	199 tp
juv mn.	2 Z.	62 N.	34 tp
vr.	101 Z.	511 N.	187 tp

Pijlstaart Anas acuta

Vrij weinig waarnemingen, gespreid over vrijwel het gehele voorjaar. In de maanden maart en april iets regelmatiger.

Sexratio ongeveer 1:1 (Hbz.)

Krakeend Anas strepera

Vanaf begin maart in klein aantal voor de kust waargenomen. Geen doortrek van betekenis. Sexratio ongeveer 1:1 (Hbz.).

Slobeend Anas clypeata

Vanaf begin maart tamelijk regelmatig waargenomen, vooral begin april. Opvallend is een waarneming van 87 exx. N. in 2 uur op 18 april (Hbz.)

Steeds iets meer mannetjes dan vrouwtjes.

Krooneend Netta rufina

16 apr. 1 mn., 1 vr. N. Hbz.

Toppereend Aythya marila

Vrij regelmatig waargenomen tot aan juni, maar steeds in vrij klein

- bespreking per soort -

aantal. De korte vorstperiode veroorzaakte geen noemenswaardig hogere aantallen toppereenden op zee.

Sexratio : 1:1 (naar Hbz.)

Kuifeend

Aythya fuligula

Uurtotalen van meer dan 10 exx. uitsluitend in de maanden februari en maart, zowel aan de Noord als Zuid Hollandse kust. Overigens in klein aantal waargenomen gedurende het gehele voorjaar.

Sexratio : 1:1 (naar Hbz.)

Tafeleend

Aythya ferina

Tijdens de vorstperiode in februari iets algemener dan normaal maar dan wel alleen voor de Zuid Hollandse kust. Overigens over het algemeen vrij weinig waarnemingen.

Sexratio 2 mn.: 1 vr. (naar onvoldoende steekproef Hbz.)

Brilduiker

Bucephala clangula

Meeste waarnemingen tijdens de februari-vorstperiode maar geen bijzonder grote aantallen; uren met meer dan 10 exx. zijn uiterst schaars. Sexratio 1 mn.: 2 vr. (naar Hbz.)

IJseend

Clangula hyemalis

5 meldingen van ter plaatse zwemmende ijseenden tussen de pieren van IJmuiden, allen in januari (Onduidelijk is om hoeveel exx. het hier precies gaat.). Verder slechts 4 meldingen (totaal 6 exx.) van Zuid Hollands kustwater. Aan de Hbz. worden in totaal 31 ijseenden opgemerkt waarvan tenm. 9 mn. en 12 vr.

Late waarnemingen:

2 mei 1 mn. N. Hbz. 11 mei 1 ex. N. Schev.
8 mei 1 ad.zkl.mn.N. Hbz.

Frappant is een paartje ijseenden dat op 24 mei (zeer laat!) bij Scheveningen, Katwijk en de Hondsbosse werd gezien! (de kans dat het hier om dezelfde vogels ging is toch wel erg groot gezien de meldingen):

datum	uur	aantal	richting	telpost	kaartverwijzing
24 mei	7-8	2 exx.	N.	Schev.	1 mn., 1 vr.
24 mei	8-9	2 exx.	N.	Katw.	1 zkl.mn. 1 zkl.vr.
24 mei	10-11	2 exx.	N.	Hbz.	1 zkl.mn. 1 vr.

(Snelheid minimaal 17,5 km/u, maximaal 35 km/u bij constant doorvliegen.)

Eidereend

Somateria mollissima

In 1978 werden, als in '77, weer erg weinig eidereenden langs de Holl. kust waargenomen. Waarnemingen uit het Waddengebied zijn schaars maar 25 maart is verhoudingsgewijze een vrij goede dag met 192 exx. N. in 3 uur op Schier. Bij IJmuiden werden max. 78 exx. ter plaatse tegelijkertijd genoteerd. Langs de Z. Holl. kust groepen tot 20 stuks, bij de Hbz. tot 40 stuks, passerend, van januari tot en met juni.

Sexratio: Hbz. gegevens ; totaal :

133 ad.mn. 149 2^ej.mn. 417 vr./1^ej.mn.

een verhouding van 1:1:3

Zwarte zeeeend

Melanitta nigra

Het trekpatroon van 1978 verschilt in veel opzichten van dat in voorgaande jaren. Buiten dat de aantallen veel hoger waren dan ooit (bijna een half miljoen exx.!!) werd er naar verhouding geen gerichte trek van enige betekenis geconstateerd, vooral aan de Hbz. Gold voor de Zuid Hollandse kust ongeveer hetzelfde als in voorgaande jaren; aan de Hbz. werden tweemaal zoveel zuid- als noordwaards passeren de vogels opgemerkt (> 200.000 exx. Z., > 100.000 exx. N.). In grafiek 6.12. is duidelijk zichtbaar dat er sprake was van een viertal "verschijningsgolven" (het woord 'trekgolf' is bepaald niet op zijn plaats).

eerste golf : eind jan., begin feb. : periode 15
- gem. 750 exx. per uur richting Zuid (Hbz.)
tweede golf : eind maart : periode 12 & 13
- gem. ruim 600 exx. per uur richting Zuid (Hbz.)
" " 500 exx. " " " Noord (Hbz.)
" " 200 exx. " " " Noord (Z.Holl.)
derde golf : eind april : periode 17
- gem. 600 exx. per uur richting Zuid (Hbz.)
vierde golf : eind mei : periode 21
- gem. ruim 300 exx. per uur richting Zuid (Hbz.)

Het was vaak onmogelijk om de enorme aantallen eenden ook naar enigszins nauwkeurig te tellen. Een zwemmende groep van (volgens schatting) rond de 500 dieren bleek na opvliegen meer dan 5000 vogels te bevatten. De meeste groepen verbleven nogal ver uit de kust waarbij individuen niet of nauwelijks te onderscheiden waren. De waarnemers hebben (naar eigen zeggen) steeds onderschattingen gegeven.

In de avonduren van 10 mei werden aan de Hbz. ongeveer 10.000 zwarte zeeëenden ter plaatse geschat. Voortdurend ging het om uiterst onrustige groepen die steeds opvlogen, iets zuidelijker neerstreken, tijdelijk rondjes bleven vliegen ed.

Opmerkelijk is dat van deze massale aanwezigheid aan de Zuid Hollandse kust vrijwel niets is waargenomen. Helaas ontbreken aanvullende gegevens van bijv. Bergen aan Zee, Castricum en Egmond aan Zee.

Helaas zijn ook voor deze soort de gegevens van de Waddenkust te incidenteel om ter vergelijking aan te voeren. Op het oog zijn de aantallen niet bijzonder groot. Eind maart werden vrij grote aantallen voor de kust van Texel in noordelijke richting passerend opgemerkt (tot 729 exx. in 1 uur op 30 maart).

Sexratio: 4856 mn., 2435 vr. verh. 2 : 1 (naar Hbz.)

Grote zeeeend

Melanitta fusca

1978 was voor de grote zeeëend een vrij slecht jaar vergeleken met bijv. 1976 en 1977. Vooral aan de Zuid Hollandse kust werden bijzonder weinig grote zeeëenden waargenomen; slechts 1 uur met meer dan 5 exx.:

1 mei 19-20 uur 30 exx. N. Scheveningen

Begin mei werden aan de Hbz. de meeste grote zeeëenden waargenomen, tot max. 64 exx. per uur.

Sexratio: 53 mn. 31 vr. (naar Hbz.)

Grote zaagbek

Mergus merganser

Meeste waarnemingen rond de vorstperiode van februari. Overigens weinig meldingen. Laatste waarnemingen:

29 april 2 exx. N. Scheveningen

25 april 1 ex. tp. Hbz.

Sexratio: 27 mn., 26 vr. (naar Hbz.)

Middelste zaagbek

Mergus serrator

Grootste aantallen half april doortrekkend, tot max. \pm 150 exx. per uur (Hbz. 21 april). Rond de vorstperiode in februari (zie Grote zaagbek) relatief weinig waarnemingen
Sexratio: 1138 mn., 1641 vr. verh. 2:3 (naar Hbz.)

Nonnetje

Mergus albellus

Buiten enkele waarnemingen rond de vorstperiode in februari alleen:
9 mrt. 1 vr. tp. Hbz.
15 apr. 1 mn., 1 vr. N. Hbz.
Sexratio: 6 mn., 12 vr. (naar Hbz.)

Bergeend

Tadorna tadorna

Tot april vrij weinig waarnemingen, dan geleidelijk aan steeds regelmatig voor de kusten van zowel Noord- als Zuid Holland. Groepen zelden groter dan 25 exx., regelmatig paartjes.

Leeftijden (naar geg. Hbz.):

Later in het voorjaar naar verhouding iets meer onvolwassen vogels maar steeds een duidelijk overschot aan adulte exx.

totaal 626 ad., 482 onv.

De eerste pullen verschijnen voor de Hbz. op 1 juni : 1 ad.mn., 1 ad. vr.+ 9 pulli ter plaatse. In totaal werden voor de Hbz. in juni 40 pulli op zee gezien.

8.7. Jagers

Grote jager

Stercorarius skua

26 mrt. 1 ad. ex. N. Hbz. (M. Platteeuw, C.J. Camphuysen)
12 jun. 1 ex. Z., 3 exx. N. 1 ex. tp. Hbz. (K. Woutersen)
24 jun. 2 exx. N. Hbz. (M. Platteeuw)

Middelste jager

Stercorarius pomarinus

4 mei 1 juv. N. Hbz. (J. den Ouden ea.)
8 mei 1 juv. N. Hbz. (C.J. Camphuysen ea.)
22 mei 1 ad.LF N. Hbz. (M. Platteeuw)
8 jun. 1 juv. N. Noordw. (J.v.Dijk)
13 jun. 1 ex. N. Hbz. (K. Woutersen)
17 jun. 1 onv. tp. Hbz. (M. Platteeuw)
25 jun. 1 onv. tp. Hbz. (K. Woutersen)
27 jun. 1 juv.LF N. Hbz. (N. Dijkstra)

Kleine jager

Stercorarius parasiticus

Vanaf april in klein aantal doortrekkend (tot 3 exx. per uur). Overige meldingen:

15 jan. 1 ex. tp. Waddenzee tussen Bantpolder en Spuisluizen
12 feb. 1 juv. ex. N. Noordwijk
Kleurfasen: Hbz. 16 ad.LF, 8 ad.DF
Schev. 3 ad.LF, 3 ad.DF
N'wijk 1 ad.LF, 3 ad.DF

Kleinste jager

Stercorarius longicaudus

21 jun. 1 ad. LF N. Hbz. (M. Platteeuw, K. Woutersen)

- bespreking per soort -

8.8. Meeuwen

Grote burgemeester

Larus hyperboreus

In de havens van Scheveningen en IJmuiden werden regelmatig grote burgemeesters opgemerkt. Steeds ging het hierbij om onvolwassen vogels.

Bij Scheveningen werd v.a. jan./feb. een eerste jaars vogel waargenomen die aldaar tot en met augustus 1978 werd gezien.

Overige meldingen:

1 jan.	1	1 ^e jaars	ex. tp. Schierm.	18 mrt.	1	ad. ex.?	N. Hbz.
6 jan.	1	"	ex. Z. Schev./Noordw.	18 apr.	1	1 ^e j. ex.	Z. Hbz.
8 jan.	1	"	ex. N. Maasvlakte	19 apr.	1	" ex.	Z. Hbz.
22 jan.	1	"	ex. tp. Schierm.	22 apr.	1	3 ^e j. ex.	N. Schev.
28 jan.	1	"	ex. tp. Hbz.	16 mei	1	3 ^e j. ex. tp.	D.Held.
26 feb.	1	"	ex. Z. Noordw.	25 jun.	1	2 ^e j. ex.	N. Hbz.

Verder werd op 21 mei een 'grote meeuw' met enkele grote burgemeesterkenmerken (alsmede zilvermeeuw-kenmerken) opgemerkt aan de Hbz.

Grote mantelmeeuw

Larus marinus

(alleen Hbz.)

Tot 6 exx. per uur (max. 50 exx.) aanwezig in de maanden januari en februari, dan steeds minder naarmate het voorjaar vordert. In eerste instantie (wintermaanden) meer adulte dan onvolwassen vogels, later ongeveer evenveel of zelfs meer onvolwassen exx.

Aantallen iets hoger einde maart en begin april (doortrek?),
totalen: 856 ad. , 519 onv.

Kleine mantelmeeuw

Larus fuscus

(alleen Hbz.)

De kleine mantel is qua voorkomen een volmaakte tegenhanger van de vorige soort. Weinig algemeen in de eerste drie maanden van het jaar lopen de aantallen in april en mei snel op tot ongeveer 5 exx. per uur (max. 30 exx.) in juni.

Helaas zijn onvolwassen kleine mantelmeeuwen onvoldoende herkenbaar (moeilijk te onderscheiden van onv. zilvermeeuw (Larus argentatus)) om een beeld te vormen van de verhoudingen ad: onv. Blijkens de totalen worden jonge kleine mantels schromelijk onderteld (zie onder).

Bij de adulte vogels ging het in 97,5 % van de gevallen om de Larus fuscus intermedius, overigens om de britse L.f. graellsii. De noninaat L.f. fuscus werd dit voorjaar niet waargenomen.

totalen: 2282 ad. "intermedius" , 59 ad. "graellsii" (2341 ad.)
217 onv.

Zilvermeeuw

Larus argentatus

Geen gegevens verzameld.

Stormmeeuw

Larus canus

(alleen Hbz.)

Voortdurend grote aantallen aanwezig. Eind maart wordt iets van doortrek in noordelijke richting waargenomen (gem. 21 exx. per uur). In juni worden de aantallen weer hoog, voornamelijk door ter plaatse verblijvende (fouragerende?) meeuwen.

Tot eind april duidelijk meer adulte vogels, in mei ongeveer evenveel onvolwassen (meest 2^e kj) stormmeeuwen, in juni weer voornamelijk adulte dieren (broedvogels Schoorlse duinen).

totalen: 17.446 adult , 3419 1^e jaars (2^e kj.) , 457 2^e jaars (3^e kj.)

Kokmeeuw

Larus ridibundus

(alleen Hbz.)

Bij de adulte kokmeeuwen is geen duidelijke doortrektop waarneembaar. De jonge vogels (2^e kj.) trekken massaal door begin mei.

vb. 4 mei 10-21 uur:

28-88-41-35-18-76-43-11-39-271 exx. N. (91 % juv.)

totalen: 6118 adult 5179 juv. (2^e kj.)

Zwartkopmeeuw

Larus melanocephalus

In de haven van Scheveningen 1 overwinterend ex. (12 januari-meldingen) waarbij zich v.a. 17 februari een 2^e ex. voegt. In totaal wordt de zwartkopmeeuw 50 maal gemeld in en om Scheveningen haven. Mogelijk gaat het om max. 5 verschillende vogels. Overige meldingen:

23 mrt.	1 ad. N.	Hbz.	28 mei	1 2 ^e j. N.	Hbz.
11 apr.	2 exx. N.	Noordw.	29 mei	1 ad. N.	Hbz.
26 apr.	2 exx. N.	Schev.	17 jun.	1 ex. Z.	Schev.
3 mei	1 2 ^e j. N.	Hbz.	18 jun.	1 ad. Z.	Hbz.
5 mei	1 ex. Z.	Schev.	24 jun.	1 ad. Z.	Hbz.
21 mei	2 ad. 1 1 ^e j. N.	Schev.	28 jun.	1 ad. Z., 1 ad. N.	Hbz.
	1 ad. N.	Hbz.	29 jun.	2 ad. Z.	Hbz.
23 mei	1 ex. Z.	Katw.			

Dwergmeeuw

Larus minutus

Winterwaarnemingen van dwergmeeuwen zijn nogal schaars maar vanaf half maart worden deze vogels steeds regelmatig waargenomen. De echte trek golf vindt eind april/begin mei plaats. Goede dagen zijn bijv.

29 april Hbz. 7-17 uur

31-184-157-130-113-48-105-149-84-42 exx. N.

3 mei Hbz. 6-14 uur

239-702-180-91-32-33-24-2 exx. N.

8 mei Hbz. 6-11 uur en 13-19 uur resp.:

33-174-33-46-35 , 153-112-35-12-1 exx. N.

voor Zuid Holland vooral:

2 mei 19-20 uur

Schev. 390 exx. N. , Noordw. 808 exx. N.

3 mei 7-9 uur Schev. 204+291 exx. N.

7-8 uur Noordw. 173 exx. N.

totalen: 5555 adult , 1415 eerste jaars (2^e kj) , 65 tweede jaars Hbz.

3753 adult , 927 juv. Z.Holl.+IJm.

Vorkstaartmeeuw

Xema sabini

12 mei 1 juv. ex. N. Hbz. (K.Woutersen)

24 mei 1 ad. wkl. Z. Hbz. (M.Platteeuw)

Drieteenmeeuw

Rissa tridactyla

Als in voorgaande jaren werden in de eerste drie maanden van het jaar vrij regelmatig drieteenmeeuwen dicht onder de kust waargenomen. Meestal gaat het hierbij om meeuwen in een, al dan niet zichtbare, slechte conditie (stookolie e.a.) Dat het hier geen gezonde meeuwen betreft zou al kunnen blijken uit het vrijwel zonder uitzondering solitaire voorkomen. Aan de Hbz. werd alleen al in januari 14 maal "stookolieslachteoffer" genoteerd (20 % van de gevallen). De indruk dat ongezonde drieteenmeeuwen eerder de kustwateren opzoeken dan fitte soortgenoten bestaat al langer.

In maart worden aan de Hbz. iets regelmatig drieteenmeeuwen gezien, soms ook in kleine groepjes. Steeds zijn de adulte vogels in de meerderheid, ook later in het seizoen (mei & juni).

totalen: 355 adult , 111 eerste jaars (2^e kj) , 5 tweede jaars Hbz.

334 adult , 292 juv. Z.Holl. +IJm.

- bespreking per soort

8.9. Sterns

Reuzenster

Hydroprogne caspia

10 mei	1 ex. N.	Schev.	30 mei	1 ad. Z.	Hbz.
14 juni	1 ex. N.	Shev.	"	1 ex. Z.	Shev.

Grote stern

Sterna sandvicensis

Op 18 maart wordt de eerste grote stern waargenomen (Hbz.). Tot begin april zijn de aantallen nog erg klein voor de gehele Hollandse kust.

Wordt de eerste grote stern in Noord Holland opgemerkt, ook de doortrekkende hoofdmacht passeert aan de Hbz. ruim 1 week eerder dan bij de Zuid Hollandse kust. Goede dagen Hbz.:

4 mei	10 - 15 uur:	22-57-174-108-90	exx. N.
6 mei	8 - 13 uur:	36-61-75-60-12	exx. N.
		307-47-23-27- 5	exx. Z.

Goede dagen Zuid Holl.+IJm.:

17 mei	6 - 11 uur:	67-56-13-4-12	exx. N.	Shev.
18 mei	5.30-10.30 uur:	98-88-40-18-17	exx. N.	Shev.
19 mei	5.30- 8.30 uur:	128-60-15	exx. N.	Shev.
20 mei	5.30- 8.30 uur:	105-55-17	exx. N.	Shev.
21 mei	5.30- 8.30 uur:	93-109-32	exx. N.	Shev. e.d.

Dankzij de vaak zeer lange teldagen (10-15 uur per dag) vooral in de maand mei is iets meer te zeggen over het trekverloop over de dag. Aan de Hbz. vlogen vrij consequent in de ochtenduren grote aantallen grote sterns in zuidelijke-, in de avonduren juist in noordelijke richting. Een voortdurende afwisseling van resp. fourage- en slaapvluchten, als geheel in een duidelijke noordwaardse verplaatsing resulterend.

In verband met de olieramp in Bretagne (Amoco Cadiz, supertanker) zijn de met olie bevulde sterns, tenminste aan de Hbz., apart genoteerd. In totaal werden 47 olieslachtoffers geregistreerd (0,03 %). Het is sterk de vraag of deze sterns inderdaad in Bretons kustwater zijn bevuld. Persoonlijk krijg ik sterk de indruk van niet.

Noordse stern

"Noordse/dief"

Sterna paradisaea

Visdief

Sterna hirundo

Kort na de eerste meldingen (30 mrt. Hbz., 2 apr. IJmuiden, 21 apr. Texel) trekt de Noordse/dief in groot aantal door. Begin mei de doortrektop voor zowel de Hbz. als Zuid Holland., gevolgd door een tweede piek half mei. Goede dagen:

29 apr.	Hbz.	(ruim 2500 exx. in 10 uur)
2 mei	Hbz.	(ruim 4500 exx. in 14 uur)
4 mei	Hbz.	(ruim 2750 exx. in 10 uur)
9 mei	Hbz.	(ruim 2200 exx. in 4 uur)
18 mei	Shev.	(ruim 600 exx. in 3 uur)
20 mei	Shev.	(bijna 1200 exx. in 4 uur)
23 mei	Katw.	(640 exx. in 1 uur)

Opvallend is dat in voorjaar 1978 ruim anderhalf maal zoveel noordse dieven werden geteld dan in voorjaar 1977 (zie o.a. totaalstaat 3.1.).

Grafiek 7.7. geeft de verschillen in doortrek weer van noordse stern en visdief voor de Hbz. In principe zijn steeds de determinaties van noordse/dieven voor de diverse telposten onderling onvergelykbaar. Op zich geeft dit te denken. In hoeverre de determinaties relatief dan wel absoluut onjuist zijn valt niet te peilen. De verschillen per waarnemer zijn bij de noordse/dief determinatie meestal vrij groot. De ene waarnemer is veel eerder geneigd een "dief" exact op naam te brengen dan de andere. In feite leveren beiden hoeveelheden gegevens die onderling onvergelykbaar én oncontroleerbaar zijn. Habitus zowel als verenkleed zijn voor determinatie van deze soorten onvolgende bruikbaar, in ieder geval tijdens zeetrekellingen.

- bespreking per soort.-

Dat in dit verslag weer alleen gegevens voor de Hbz. zijn weer-
gegeven is alleen te danken aan de, betrekkelijke, zekerheid dat
althans de verschillende Hbz-waarnemers (vaste groep als Schev.)
zogoed als dezelfde determinatiecriteria hanteren. Het wil zéker
niet zeggen dat alleen de Hbz. gegevens enigszins betrouwbaar zijn!

Dwergstern

Sterna albifrons

Vanaf half april (eerste melding 16 apr., Hbz.) worden ook dwergsterns
langs de nederlandse kust waargenomen. Twee weken na de eerste ver-
schijning valt ook de doortrektop, met gem. 10 exx. per uur, de eer-
ste week van mei.

30 apr. 13-17 uur Hbz. 39-62-16-13 exx. N.

Schev. 77 exx. in 3 uur

2 mei 16-20 uur Hbz. 16-37-24-12 exx. N.

3 mei 19-21 uur Hbz. 61-28 exx. N.

9.30-12.30 uur Schierm. 82-42-19 exx. N.

Steeds gaat het hierbij om kleine groepjes (tot 20 exx.) snel pas-
serende sterntjes.

Witvleugelstern

Chlidonias leucoptera

29 apr. 1 ex. N. Schev.

20 mei 1 ex. N. Schev. & Noordw.

Zwarte stern

Chlidonias niger

Ongeveer gelijk met de dwergsterns worden de eerste zwarte sterns
waargenomen. Als in voorgaande jaren worden langs de Zuid Holl. kust
van deze soort meer exx. gezien dan bij de Hbz. Vermoedelijk ver-
legt deze soort zijn trekroute gedeeltelijk tot dwars door het
binnenland (via kanalen en rivieren) richting IJsselmeer (div.
waarnemingen bevestigen deze indruk). De grootste aantallen passeren
eind mei:

18 mei 253 exx. N. in 3 uur Schev.

157 exx. N. in 2 uur Noordw.

21 mei 126 exx. N. in 2 uur Schev.

Van de Waddenkust zijn geen waarnemingen ingestuurd.

8.10. Alkachtigen

Alk

" alk/zeekoet "

Alca torda

Zeekoet

Uria aalge

Alk/zeekoeten worden ieder voorjaar uiterst regelmatig, dood, op het
strand gevonden. Meestal zelfs nog regelmatig dan in het najaar.
Levend worden ze echter duidelijk minder frequent geregistreerd. In
1978 werden over het geheel genomen geen uitzonderlijk veel hogere
aantallen waargenomen dan in voorgaande jaren. Opmerkelijk alleen
31 jan. Hbz.: 40 exx. in 4 uur (vooral Z.). Opvallend zijn steeds
weer de waarnemingen in mei en juni (bijna dagelijks enkele exx.).
Verhouding alk:zeekoet ;

Steeds weer interessant blijft het determinatieresultaat. Indien
stookolieslachttoffertellingen de verhoudingen juist weergeven (op
lange termijn uiterst waarschijnlijk), is de verhouding alk:zeekoet
vrij constant 1 alk: 3 zeekoet

Resultaten: Hbz. 13 % gedetermineerd 1 alk : 2 zeekoet

Z.Holl. (m.n. Schev.) 45 % gedet. 3 alk : 2 zeekoet

Papegaaiduiker

Fratercula arctica

18 mrt. 1 ex. Z. Hbz. (K. Woutersen & N.v.d. Ham)

Kleine alk

Alle alle

5 jan. 1 ex. Z. Hbz. (K.Klitsie & J.den Ouden)
14 jan. 1 ex. N.? Hbz. (C.J.Camphuysen)
23 jan. 1 ex. Z. Hbz. (M.Platteeuw)
7 mrt. 1 zkl. N. Hbz. (K.Woutersen)

8.11. Steltlopers

Gezien de bewerkingen van J.van Dijk voor alle steltlopers worden de diverse soorten binnen dit verslag uiterst beknopt besproken.

Scholekster

Haematopus ostralegus

De meest opvallende trek golf valt in de tweede helft van mei, als bv. in 1977 en 1975 (van Dijk 1978), vooral langs de kust van Zuid Holland. Overigens het gehele halfjaar ter plaatse present langs de hele kust. De meeste verplaatsingen zijn in het veld eenvoudig te herleiden tot verstoringen en/of HVP-trek zodat echte voorjaarstrek moeilijk valt op te merken.

Kievit

Vanellus vanellus

Vrij weinig waarnemingen boven zee. Direkt na de vorstperiode van februari aan de Hbz. gem 43 exx. per uur zuid. (Het is voor Hbz.-waarnemers altijd weer enigszins raadselachtig waarom er zo weinig noord-vliegende kievitten worden gezien, ook bij voorjaarstrek; feb./mrt. 1978 : 93 % zuidwaards). Half juni, v.a. 15 juni, wordt aan de Hbz. enige 'vroeg trek' zuid gezien tot max. 129 exx. in 1 uur (17 juni).

Zilverplevier

Pluvialis squatarola

Van de zilverplevier werd in 1978 bijzonder fraaie trek gezien. De aantallen waren goed vergelijkbaar met het toch zeer goede voorjaar van 1977. De aantallen werden echter i.t.t. 1977 vooral aan de Hbz. opgemerkt. Bij eliminering van de meest evidente dubbel tellingen voor de Zuid Holl.kust (div. dicht bij elkaar gelegen telposten) worden de volgende totalen bereikt:

	1978	1977 (ter vergelijking)
Zuid.Holl.+IJm.	5915	13238
Hbz.	10235	3788

Met de sterkste doortrek in de eerste helft van mei en als beste dag, voor zowel Hbz. als Zuid Holland, 30 april:

Hbz. 7-17 uur resp.: 61-446-531-1987-599-536-209-256-134-58 exx. N.
Schev. 6-13 uur resp.: 123-115-173-74-151-55-10 exx. N.
IJm. 8-14 uur resp.: 155-356-381-218-206-443 exx. N.

Goudplevier

Pluvialis apricaria

Opvallende aantallen bij Scheveningen op 30 april (samen met zilverplevier!) 172 exx. in 5 uur.

Weinig trek rond de vorstperiode van februari.

Bontbekplevier

Charadrius hiaticula

Sterke doortrek half- en eind mei langs de Zuid Hollandse kust maar veel lagere aantallen dan bijv. in 1977.

18 mei Schev. 5.30-10.30 uur: 40-17-64-32-37 exx. N.
Noordw. 6-10 uur: 31-31-98-84 exx. N.

Aan de Hbz. slechts matige trek met op 20 mei een (opvallend) topuur van 88 exx.

Strandplevier

Charadrius alexandrinus

Enkele waarnemingen in mei en juni. Overigens: 15 maart 1 ex. Z. Schev.

- bespreking per soort -

Kleine plevier

Charadrius dubius

Enkele waarnemingen, vooral in mei, langs de Zuid Hollandse kust.
Overigens: 29 apr. 1 ex. N. Hbz. en 11 jun. 1 ex. Z. Schev.

Steenloper

Arenaria interpres

Sterkste doortrek eerste helft van mei. De grootste aantallen die in jan., feb. en mrt. ter plaatse aanwezig zijn verdwijnen vrij ongemerkt.
Meest opvallende dag:

30 april : bijna 200 exx. N. in 4 uur Schev.
200 exx. N. in 3 uur Hbz.

Wulp

Numenius arquata

Een top in de doorkomst van de wulp valt ternauwernood te bespeuren. Van eind februari tot diep in mei worden regelmatig trekkende wulpen waargenomen, meestal minder dan 10 in 1 uur. Af en toe worden de wulpen ook alleen gehoord (buiten nachtelijke waarnemingen) en is een aantalsschatting moeilijk te geven. Opvallend is een groep van 16 exx. op 18 april die bij Scheveningen als regenwulp en bij Noordwijk als wulp werd genoteerd.

Regenwulp

Numenius phaeopus

De eerste regenwulpen worden op 15 april bij Scheveningen opgemerkt. Kort op de eerste melding volgt de totale doortrektop met als hoogtepunt de eerste helft van mei. Goede dagen:

30 apr. IJm. 8-12 uur 43-67-7-18 exx. N.
3 mei Schev. 7-10 uur 95-34-49 exx. N.
8 mei Hbz. 14-19 uur 35-15-92-26 exx. N.

Rosse grutto

Limosa lapponica

De sterkste doortrek valt samen met die van de zilverplevier. In 1978 waren de aantallen beduidend hoger dan in 1977 maar toch weer niet in de orde van grootte van 1976.

Aan de Hbz. worden vijfmaal zoveel rosse grutto's geteld als aan de Z. Hollandse kust. Na bewerking van dubbeltellingen aan de Z. Holl. kust (zie ook zilverplevier) worden de volgende totalen bereikt:

	1978	1977 (ter vergelijking)
Z. Holl. + IJm.	2086	1075
Hbz.	10724	3979

Belangrijke dagen:

19 apr. 15-21 uur 136-197-65-18-257 exx. N. Hbz.
30 apr. 6-17 uur 53-312-466-458-721-327-227-250-94-101-18 exx. N. Hbz.
1 mei 13-18 uur 148-194-128-117-119 exx. N. Hbz.
2 mei 13-17 uur 89-353-333-202 exx. N. Hbz.
30 apr. 8-10 uur 203-259 exx. N. IJmuiden

Verder worden op 30 april vanuit het duingebied onder Haarlem (Amsterdamse Waterleiding Duinen) tusse 9 en 11 uur "honderden" (\pm 250-750) rosse grutto's in smal front overtrekkend gemeld.

Grutto

Limosa limosa

Slechts weinig meldingen, alle vanaf eind februari. Zelden meer dan 10 exx. in 1 uur; 1 geval: 12 mrt. 7-8 uur 20 exx. N. Schev.

Oeverloper

Actitis hypoleucos

Weinig waarnemingen, meeste in mei en juni. De eerste oeverloper werd op 26 februari aan de Hbz. waargenomen.

Opvallende uren:

9 mei 6-7 uur 15 exx. N. Schev.
18 mei 11-12 uur 8 exx. N. Hbz.

Tureluur

Tringa totanus

Vooral in februari regelmatig ter plaatse aanwezig, met name in Noord Holland. Vermoedelijk zijn deze tureluurs voornamelijk van de IJslandse ondersoort *T.t. robusta*. De sterkste doortrek vindt eind april, begin mei plaats. Goede dagen:

28 april 246 exx. N. in 1 uur Hbz.

30 april 6-14 uur resp. 35-63-125-142-725-153-73-33 exx. N. Hbz.

" " 6-12 uur resp. 48-177-651-313-86-56 exx. N. Schev.

Gecorrigeerde totalen (excl. dubbeltellingen Z.Holl.):

	1978	1977 (ter vergelijking)
Zuid Holl.+IJm.	2527	3429
Hbz.	2005	469

Zwarte ruiter

Tringa erythropus

Enkele waarnemingen eind april, begin mei, geen uren van meer dan 4 exx. voor zowel de Hbz. als de Z.Holl.kust.

Groenpootruiter

Tringa nebularia

Wanaf eind april doortrekkend in klein aantal. Eerste melding 7 april (2 exx. N. Schev.). Opvallende uren:

24 apr. 126 exx. in 2 uur Schev.

30 apr. 73 exx. in 1 uur Schev.

" " 134 exx. in 2 uur IJmuiden

3 mei 45 exx. in 1 groep Hbz.

Bosruiter

Tringa glareola

18 mei 1 ex. N. Hbz. 21 mei 1 ex. N. Hbz.

Witgatje

Tringa ochropus

12 mrt. 1 ex. N. Hbz. 5 mei 1 ex. N. Schev.

3 apr. 1 ex. tp. Schev. 17 jun. 3 exx. Z. Hbz.

Kanoetstrandloper

Calidris canutus

In vergelijking met 1977 werden dit jaar vrij weinig kanoetstrandlopers opgemerkt. In mei passeerden 2 'golven' kanoetstrandlopers (2 populaties?) in respectievelijk de eerste en tweede helft van mei. Gecorrigeerde totalen (excl. dubbeltellingen Z.Holl.):

	1978	1977 (ter vergelijking)
Zuid Holl. + IJm.	4620	12844
Hbz.	18132	13110

Beste dagen:

4 mei 1700 exx. in 7 uur Hbz.

18 mei 4000 exx. in 6 uur Hbz.

Bonte strandloper

Calidris alpina

Als in voorgaande jaren twee doortrekgolven:

eerste; half maart, vooral Zuid Holland met gem. 38 exx. per uur van 5 - 11 maart (periode 10)

tweede; begin mei, vooral Hbz. met gem. 26 per uur van 7-13 mei (periode 19)

Ook hier is vrij zeker sprake van 2 populaties. Frappant is dat in 1977 deze beide doortrekgolven precies omgekeerd werden geregistreerd: eerste trek golf vooral door Noord Holland tweede trek golf vooral door Zuid Holland.

Bijzondere dagen:

5 mrt. 120 exx. in 2 uur Schev.

440 exx. in 3 uur Noordwijk

- bespreking per soort -

11 mei 6-16 uur Hbz.
resp. 407-139-99-181-100-63-38-15-32 exx. N.
Gecorrigeerde totalen (excl. dubbeltellingen Zuid Holl.):
1978 1977 (ter vergelijking)
Zuid Holl.+IJm. 1039 1808
Hbz. 5186 6292

Drieteenstrandloper *Calidris alba*

Steeds grote aantallen ter plaatse (tot groepen van 60 à 100 exx.) in de eerste drie maanden van het jaar, vooral aan de Zuid Holl. kust. Eind mei vrij sterke doortrek, tot ongeveer 100 exx. per uur.

Krombekstrandloper *Calidris ferruginea*

6 mei 1 ex. N. IJmuiden 16 mei 1 ex. N. Schev.
9 mei 1 ex. N. Hbz. 21 mei 6 exx. N. Den Helder

Kleine strandloper *Calidris minuta*

30 apr. 1 ex. N. Hbz. 23 mei 1 ex. N. Hbz.
2 mei 1 ex. N. Noordw.

Paarse strandloper *Calidris maritima*

Vrijwel uitsluitend waarnemingen van ter plaatse verblijvende paarse strandlopers. Overige meldingen:

28 jan. 1 ex. N. Schev. 17 apr. 6 exx. N. Schev.
13 feb. 9 exx. Z. Schev. 18 mei 1 ex. N. D.Held.
29 feb. 3 exx. Z. Schev. 21 mei 2 exx. N. D.Held.
30 mrt. 1 ex. Z. Schev.

Kemphaan *Philomachus pugnax*

Enkele waarnemingen vanaf begin april. Zelden meer dan 5 exx. per uur; 1 geval 1 mei 15 exx. N. in 1 uur Schev.

Houtsnip *Scolopax rusticola*

12 feb. 1 ex. tp. Schev. 18 mrt. 1 ex. tp. Hbz.

Bokje *Lymnocyptes minina*

11 feb. 1 ex. tp. Schev. 1 mrt. 2 exx. Z. Schev.
19 feb. 1 ex. tp. Schev. 3 mei 1 ex. N. Hbz.

Watersnip *Gallinago gallinago*

10 feb. 1 ex. N. Noordw. 4 apr. 1 ex. N. Hbz.
19 feb. 1 ex. tp. Schev. 6 mei 4 exx. N. Hbz.
3 apr. 1 ex. N. Hbz.

Kluut *Recurvirostra avosetta*

Aan de Hbz. regelmatig waargenomen eind maart, tot max. 44 exx. in 1 uur. Aan de Zuid Hollandse kust worden de meeste kluten eind april en in mei gezien.

Rosse franjepoot *Phalaropus fulicarius*

4 jan. 1 ex. Z. Schev. (L.Snellink e.a.)
18 mrt. 2 exx. tp. IJmuiden